

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Clasa a V-a

Etapa județeană, 22 februarie 2014

Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Timpul destinat lecturii critice a textelor – 30 de minute.

Timpul destinat redactării răspunsurilor – 150 de minute.

Total : 180 de minute.

Fiecare concurent poate gestiona timpul total afectat probei, în funcție de ritmul individual de lucru.

Citește cu atenție următoarele fragmente: (30 de minute)

*Trecuseră prin noapte ploii de primăvară, ca luminoase hohote de râs. Acum picurau streșinele și cântau clar **ulucele**. Prin norii sparți, curgea în șipote lumina lunii, bună s-o aduni în pumni și s-o resfiri pe tâmpile și pe frunte. În vale, prin frunza plopilor, acoperișurile caselor, lucind în lună, sunau **cântec** de ploaie pe scuturi înclinate.*

N-o mai băteau vânturi de mare. Jilav, parfumul liliiecilor se revărsa din stele parcă, în undele vii ale nopții.

Începeau delicat enormele prefaceri ale luminii. Soarele se cobora precizându-și conturul. Razele-i cădeau ca săgețile izbînd în scut. Părăsit de soare, cerul devenise sonor ca o încăpere goală.

(Ionel Teodorean, *La Medeleni*)

ulucă -1. scândură groasă, cu care se închide un loc; 2. gard de uluci;

jilav, -ă - umed; reavăn;

șipot - 1. Izvor a cărui apă țâșnește cu putere;

*Soarele, ce plutea în albastrul adânc și păienjenit de ceață al bolților cerești, se uita parcă chiorăș la mine (...); arborii rari de pe marginea drumului, în neclintita lor însuflețire, trimiteau parcă din înălțime, **cu șoapte** de frunze și de vânt, ultimul "rămas bun" celui ce călca pentru cea din urmă oară hotarele așezate între cele două lumi; adierile răcoroase și ușoare din răsărit îmi atingeau fața și treceau pe fruntea mea ca fâlfâitul rece și fioros de aripi fantastice ale unui stol de lilieci cu zbor negru, iute și tăcut; florile **câmpului** mă priveau ca atâția ochi roșii ai duhurilor pustiului.*

(Calistrat Hogaș, *Pe drumuri de munte*)

a. Lectura – 80 de puncte**I. Înțelegerea textului (16 puncte)**

1. Selectează câte două structuri care includ imagini artistice diferite din fiecare dintre cele două texte propuse și precizează felul acestora. (4p.)

2. Explică, într-un text de 5-6 rânduri, semnificația următoarelor secvențe selectate din primul text-suport: *Prin norii sparți, curgea în șipote lumina lunii; (...) acoperișurile caselor (...) sunau cântec de ploaie pe scuturi înclinate*, ținând cont de contextul în care acestea au fost folosite. (12p.)

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 15–20 de rânduri, menționează particularitățile operei literare, așa cum reies din fragmentele selectate.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea opiniei despre semnificațiile celor două texte, despre structura secvențelor discursului și succesiunea imaginilor artistice în textele date;
- identificarea a minimum **trei figuri de stil diferite** și comentarea rolului expresiv al acestora în transmiterea semnificațiilor textului literar.
- abordarea paralelă a elementelor care seamănă și a celor care diferențiază cele două texte.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Realizează o compunere narativă cu un titlu *Povestea ploii* sau cu titlul *Între două hotare*, valorificând mesajul fiecăruia dintre cele două fragmente. Trebuie să folosești, obligatoriu, (indiferent de ordine), următoarele structuri din textele propuse, pe care le vei sublinia în compunerea ta: *curgea în șipote lumina, enormele prefaceri ale luminii, cădeau ca săgețile, plutea în albastrul adânc, adierile răcoroase și ușoare, fâlfâitul rece și fioros.*

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea a trei figuri de stil diferite;
- valorificarea mesajului fiecăruia dintre cele două fragmente;
- introducerea în compunere a tuturor structurilor indicate;
- respectarea particularităților unui text narativ.

REDACTARE (pentru ambele compuneri – II și III: 14 puncte)

- respectarea regulilor de ortografie și de punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

b. Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. Scrie câte un sinonim contextual (potrivit sensului din text al cuvântului) pentru fiecare dintre următoarele cuvinte: „delicat” și „prefaceri” (din primul text), „ceață” și „ușoare” (din cel de-al doilea text). (4p.)
2. Imaginează-ți un dialog de 6-8 replici între Zi și Noapte, excluzând mărcile/formulele de inițiere și de încheiere a dialogului. (6p.)

c. Elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Precizează câte litere și câte sunete identifice în următoarele cuvinte selectate din cel de-al doilea text: „chiorăș”, „atingeau”, „ochi”, „lilieci” și numește grupul/grupurile de sunete pe care îl/le identifice în structura acestor cuvinte (acolo unde este cazul) (6p.)
2. Construiește câte un enunț în care să folosești cuvântul „î” (din structura „razele-î”) cu valoare morfologică de verb predicativ și de verb copulativ, precizând în fiecare caz valoarea morfologică pe care ai dat-o cuvântului. (6p.)
3. Scrie cazul și funcția sintactică ale următoarelor substantive: „ulucele”, „cântec” (din primul text) și „cu șoapte”, „câmpului” (din cel de-al doilea text). (8p.)

10 puncte se acordă din oficiu. Total punctaj – 120 de puncte

Etapa județeană, 22 februarie 2014

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

*Timpul efectiv de lucru este de trei ore.

*Se acordă 10 puncte din oficiu. Total 120 de puncte.

a. Lectură - 80 de puncte

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Selectarea a câte două structuri care includ imagini artistice diferite din fiecare dintre cele două texte propuse și precizarea felului acestora (2p+2p).....**4p**

2. Evidențierea semnificațiilor celor două secvențe (2x6p)..... **12p**

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Conținut:

- prezentarea elementelor care aseamănă și a celor care diferențiază cele două texte, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele texte propuse (prezentarea opiniei despre semnificațiile celor două texte, comentând relația dintre sentimentele autorului și planul naturii, despre secvențele discursului și succesiunea imaginilor artistice ; identificarea a minimum trei **figuri de stil diferite** și comentarea rolului expresiv al acestora în transmiterea semnificațiilor textului literar **25p**
- sesizarea **parțială** a trăsăturilor, (doar asemănări sau doar deosebiri), cu exemplificări.....15p
- sesizarea **parțială** a trăsăturilor, fără exemplificări.....9p
- încercare de rezolvare neizbutită a elementului de conținut.....3p

Notă : Pentru acordarea punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă minimum 15 rânduri. **Nu vor fi penalizate răspunsurile care depășesc limita de spațiu impusă**

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

- respectarea titlului indicat.....2p
  - respectarea relației dintre titlu și conținutul de idei și sentimente/respectarea parțială a relației dintre titlu și conținutul de idei și sentimente/omiterea sarcinii de lucru.....4p/2p/0p
  - introducerea, în compunere, a celor șase structuri indicate/a cinci structuri/a patru structuri/a trei structuri/ a două structuri/a unei singure structuri/omiterea sarcinii de lucru.....6p/5p/4p/3p/2p/1 p/0p
  - valorificarea mesajelor transmise de cele două texte-suport/ valorificarea mesajului unui singur text/omiterea sarcinii de lucru 4p/2p/0p
  - utilizarea a trei procedee artistice diferite/ a două procedee artistice/ a unui procedeu artistic/omiterea sarcinii de lucru 3p/2p/1p/0p
  - viziune originală asupra temei/ prezentare neconcludentă, lipsită de expresivitate, fără înscriere în tema dată/ lipsită de originalitate..... 4p/2p/0p
  - încadrarea compunerii în numărul de rânduri/nerespectarea **limitei minime** de rânduri.....2p/1p
- Total 25p**

Notă: Pentru acordarea punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă minimum 25 de rânduri. **Nu vor fi penalizate răspunsurile care depășesc limita de spațiu impusă**

Redactare II și III (14 puncte)

- Coerența textului. (Claritatea textului, lexicul și sintaxa adecvate – în totalitate: 8p; parțial: 4p; text incoerent, lexic și sintaxă neadecvate: 0p).....**8p**
  - Ortografia și punctuația. (0-1 greșeli: 4p; 2-3 greșeli: 2p; 4 și mai multe greșeli:0p).**4p**
  - Așezarea corectă în pagină, lizibilitatea.....**2p**
- TOTAL a (Lectură).....80p**

b.Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

- 1.Scrierea corectă a sinonimelor (4x1p).....4p
  2. Construcția corectă a dialogului; respectarea conținutului cerinței.....4p
  3. Originalitatea concepției 2p
- TOTAL b.....10p**

c.Elemente de construcție a comunicării (20 de puncte)

1. Identificarea corectă a numărului de litere și sunete din structura cuvintelor date (*chiorâș-7l,5s; atingeau-8l,7s; ochi-4l,2s; liliaci-7l,6s*)-4p;precizarea grupurilor de sunete: *atingeau-diftong; liliaci-hiat*)-2p.....**6p**
  2. Construirea corectă a celor două enunțuri (de ex: *Mama nu-i acasă* - verb predicativ; *Băiatul nu-i cuminte* - verb copulativ) (2x3p).....**6p**
  3. Precizarea cazului (4x1p) și a funcției sintactice (4x1p) ale celor patru cuvinte: *ulucele-N*, subiect; *cântec-Ac.*, complement; *cu șoapte-Ac*, complement; „câmpului”-G, atribut.....**8p**
- TOTAL c.....20p**

Din oficiu: **10 puncte**